

Asia: VN/10378/2019

Lausuntopyyntö henkilötunnuksen uudistamista pohtineen työryhmän loppuraportista

Lausunnonantajan huomiot ehdotuksen vaikutuksista oman organisaation näkökulmasta

Toimintatapoihin liittyvät suorat ja epäsuorat vaikutukset

Valtakunnallinen yksilöintitunnus henkilöille, joilla ei ole nykyisenlaista suomalaista hetua on erittäin tarpeellinen terveydenhuollossa. Nyt ongelmana, että jokainen potilastietojärjestelmä luo oman väliaikaisen hetun ja kun henkilö siirtyy uutena henkilönä toiseen hoitopaikkaan, taas järjestelmä luo uuden väliaikaisen hetun. Jopa samassa järjestelmässä potilaalle saattaa olla luotuna useampi hetu, koska vieraskielisen nimen kirjoitusasu voi poiketa aiemmin kirjatusta eikä sitä osata yhdistää aikaisempaan. Varsinkin viimeisen turvapaikkahakijoiden aallon myötä näiden selvittely ja yhdistäminen on teettänyt terveydenhuollossa paljon töitä.

Henkilöntunnuksella, joka ei ole sidottu henkilön syntymäaikaan tai sukupuoleen, on hyvät puolensa. Tilanne sukupuolenvaihdoksen myötä helpottuu. Olisi myös mahdollista käyttää muu-sukupuoli merkintää, jos sukupuolesta ei saada varmuutta. Henkilön ei-toivottu tunnistaminen nykyisenkaltaisesta hetusta jää pois. Tämä ongelma saattaa joskus tulla esille, jos hetu syystä tai toisesta on nähtävissä sivullisille ja sen myötä siihen liittyvät tiedot, kuten esim. potilastiedot voivat helpommin tulla liitettyksi ko. henkilöön.

Uudenlainen henkilötunnus edellyttää järjestelmistä uusia määrittelyjä, kun ikä ja sukupuoli eivät ole suoraan pääteltävissä tunnuksesta. Iän päättely syntymäajasta on tälläkin hetkellä päätelysääntönä useimmissa tietojärjestelmissä, mutta sukupuoli pitää erikseen kirjata, jos se on tarpeellinen tieto. Näihin em. määrittelyihin tarvitaan valtakunnallinen koodisto, jota tietojärjestelmät noudattavat. Teknisesti toteutus ei liene ongelma.

Jos henkilö tulee uutena esim. terveydenhuollon piiriin, hänen henkilöllisyyttänsä voi siinä tilanteessa olla mahdotonta varmistaa. Hänelle pitää kuitenkin joku tunnus järjestelmään luoda. Tähän pitää löytää valtakunnallinen ratkaisu, jotta ei taas olla samassa tilanteessa, että henkilöllä on terveydenhuollossa monta tunnusta. Pitää siis voida luoda valtakunnallisessa järjestelmässä ns. väliaikainen henkilötunnus, jota käytetään siihen asti, kunnes potilaan henkilöllisyys on varmistettu ja tunnus voidaan vahvistaa.

Nykyisen henkilötunnuksen säilyttäminen uuden tunnuksen rinnalla on kannatettavaa. Tällöin vanhan tunnuksen käyttöä tulee vähentää, jotta sen painoarvo vähitellen vähenee.

Arvioidut kustannusvaikutukset

Tietojärjestelmiin uudistus aiheuttaa merkittävän muutostarpeen, josta tulee aiheutumaan todennäköisesti iso kustannus sote-organisaatioille.

Muut vaikutukset

-

Aikataulu ja siirtymäajat

Siirtymäajan tulee olla useita vuosia, jotta järjestelmämuutokset ehditään tehdä.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtakunnallinen yksilöintitunnus henkilöille, joilla ei ole nykyisenlaista suomalaista hetua on erittäin tarpeellinen terveydenhuollossa. Nyt ongelmana, että jokainen potilastietojärjestelmä luo oman väliaikaisen hetun ja kun henkilö siirtyy uutena henkilönä toiseen hoitopaikkaan, taas järjestelmä luo uuden väliaikaisen hetun. Jopa samassa järjestelmässä potilaalle saattaa olla luotuna useampi hetu, koska vieraskielisen nimen kirjoitusasu voi poiketa aiemmin kirjatusta eikä sitä osata yhdistää aikaisempaan. Varsinkin viimeisen turvapaikkahakijoiden aallon myötä näiden selvittely ja yhdistäminen on teettänyt terveydenhuollossa paljon töitä.

Henkilöntunnuksella, joka ei ole sidottu henkilön syntymäaikaan tai sukupuoleen, on hyvät puolensa. Tilanne sukupuolenvaihdoksen myötä helpottuu. Olisi myös mahdollista käyttää muu-sukupuoli merkintää, jos sukupuolesta ei saada varmuutta. Henkilön ei-toivottu tunnistaminen nykyisenkaltaisesta hetusta jää pois. Tämä ongelma saattaa joskus tulla esille, jos hetu syystä tai toisesta on nähtävissä sivullisille ja sen myötä siihen liittyvät tiedot, kuten esim. potilastiedot voivat helpommin tulla liitetyksi ko. henkilöön.

Uudenlainen henkilötunnus edellyttää järjestelmistä uusia määrittelyjä, kun ikä ja sukupuoli eivät ole suoraan pääteltävissä tunnuksesta. Iän päättely syntymäajasta on tälläkin hetkellä päätelystäntönä useimmissa tietojärjestelmissä, mutta sukupuoli pitää erikseen kirjata, jos se on tarpeellinen tieto. Näihin em. määrittelyihin tarvitaan valtakunnallinen koodisto, jota tietojärjestelmät noudattavat. Teknisesti toteutus ei liene ongelma.

Jos henkilö tulee uutena esim. terveydenhuollon piiriin, hänen henkilöllisyyttään voi siinä tilanteessa olla mahdotonta varmistaa. Hänelle pitää kuitenkin joku tunnus järjestelmään luoda. Tähän pitää löytää valtakunnallinen ratkaisu, jotta ei taas olla samassa tilanteessa, että henkilöllä on terveydenhuollossa monta tunnusta. Pitää siis voida luoda valtakunnallisessa järjestelmässä ns. väliaikainen henkilötunnus, jota käytetään siihen asti, kunnes potilaan henkilöllisyys on varmistettu ja tunnus voidaan vahvistaa.

Nykyisen henkilötunnuksen säilyttäminen uuden tunnuksen rinnalla on kannatettavaa. Tällöin vanhan tunnuksen käyttöä tulee vähentää, jotta sen painoarvo vähitellen vähenee.

Alarautalahti-Heurlin Anna
Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä